

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1846/10
21.12.2010. године
БЕОГРАД

ОБЛ-9 СТИЦАЊЕ БЕЗ ОСНОВА

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Београду, у већу састављеном од судија Споменке Зарић, председника већа, Милице Аксентијевић и Марине Јакић, чланова већа, у парници тужиоца Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда, са седиштем у Београду, Његошева број 84, против туженог АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, ради стицања без основа, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог општинског суда у Београду П.бр.2202/07 од 02.10.2007.године, након закључене главне расправе одржане 21.12.2010.године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог општинског суда у Београду П.бр.2202/07 од 02.10.2007.године у ставу првом изреке тако што се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда, па се обавезује тужени АА да тужиоцу плати износ од 651.986,27 динара, са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 16.07.2002.године, као дана подношења тужбе, па до исплате, као и у ставу другом изреке тако што се обавезује тужени Душан Перовић да тужиоцу Дирекцији за грађевинско земљиште и изградњу Београда на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 25.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа ове пресуде.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог општинског суда у Београду П.бр.2202/07 од 02.10.2007.године у делу става првог изреке који је одбијен тужбени захтев тужиоца Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда којим је тражио да се обавезе тужени АА да тужиоцу исплати преко досуђеног износа од 651.986,27 динара до траженог износа од 1.009.784,40 динара, тј.за износ од 357.798,13 динара, са законском затезном камтом од дана подношења тужбе, па до исплате.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог општинског суда у Београду П.бр.2202/07 од 02.10.2007.године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени

захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу плати износ од 1.009.784,40 динара, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка, све у року од 15 дана. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 189.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, из свих разлога прописаних одредбом члана 360. Закона о парничном поступку.

Тужени је одговорио на жалбу тужиоца.

Испитујући првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаним одредбом члана 372. Закона о парничном поступку Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 361. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд у смислу одредбе члана 372. става 2. истог Закона пази по службеној дужности, нити друге битне повреде које би биле од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

У првостепеном поступку је утврђено да је решењем Првог општинског суда у Београду Р.бр.739/78 обавезан Завод за изградњу Београда да на име накнаде за експроприсане станове који се налазе у кући аа, предлагач АА, на име накнаде за експроприсан трособан стан аа1, плати износ од 329.986,35 динара. Решењем Одељења за имовинско-правне послове Општине Стари град у Београду IV-01 број 465-4/91 од 02.10.1992.године поништено је правноснажно решење Секретеријата за привреду и финансије Општине Стари град-Одељења за имовинско-правне послове III-04 број 465-5/77 од 18.03.1977.године у делу којим је у потпуности уз накнаду, у корист Општине Стари град, а за потребе Дирекције за изградњу и реконструкцију града Београда, експроприсан и прешао у друштвену својину аа1, у улици аа, ранијег власника АА. У првостепеном поступку изведен је и доказ вештачењем о околности висине ревалоризованог износа исплаћеног туженом, па је судски вештак за економско-финансијску област дао мишљење да је на дан 01.07.2003.године тај износ 739.428,40 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одлучујући о истакнутом приговору недостатка активне легитимације, оценио да је овај приговор основан, с обзиром да накнаду за експроприсану непокретност није платио тужилац, нити је ову накнаду уплатио правни претходник тужиоца Градски СИЗ за грађевинско земљиште. Првостепени суд је из извештаја о исплати наканде за експроприсани стан од 31.01.1979.године и налога за књижење од 02.02.1979.године утврдио да је износ накнаде за експроприсану непокретност од 335.134,35 динара исплаћен на терет рачуна Града Београда, па је закључио да активну легитимацију за подношење тужбе за повраћај плаћеног новчаног износа накнаде за експроприсани стан може имати само Град Београд, а не тужилац у овој парници, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу града Београда. Првостепени суд је даље, одлучујући о

истакнутом приговору застарелости тужиочевог потраживања, оценио да је и овај приговор основан, сматрајући да се у конкретном случају ради о повременом потраживању које застарева за пет година у смислу одредбе члана 373. став 1. Закона о облигационим односима, те како је решење о експропријацији постало правноснажно 29.10.1992.године, а тужилац је тужбу поднео 18.07.2002.године, по протеклу петогодишњег рока, то је закључио да је приговор застарелости тужиочевог потраживања који је истакао тужени, основан.

Међутим, првостепени суд је у конкретном случају погрешно применио материјално право, што је за последицу имало и пропуст да се све битне чињенице правилно и поуздано утврде, на које недостатке тужилац основано указује у жалби, па је Апелациони суд, као другостепени суд, на основу овлашћења из одредбе члана 369. става 3. Закона о парничном поступку, одржао расправу и извео доказ допунским вештачењем о околности ревалоризоване вредности износа од 335.134,35 динара исплаћеног 02.02.1979.године, на дан подношења тужбе 16.07.2002.године и на основу резултата изведених доказа и њихове оцене у смислу одредбе члана 8. истог Закона утврдио да је правноснажним решењем Општине Стари град од 18.03.1977.године експроприсана у потпуности уз накнаду и прешла у друштвену својину непокретност која је била власништво туженог, у корист Општине Стари град, а за потребе Дирекције. Правноснажним решењем Првог општинског суда у Београду II бр.739/78 од 21.11.1978.године туженом је утврђена накнада за експроприсану непокретност у износу од 329.986,35 тада важећих динара, а правни претходник тужиоца је на основу наведеног решења исплатио туженом 02.02.1979.године износ од 335.134,35 динара. По захтеву туженог, Одељење за имовинско-правне послове Општине Стари град је решењем ИВ-бр. 465-4/91 од 02.10.1992.године поништило решење о експропријацији. Из допунског налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област утврђено је да ревалоризована вредност износа исплаћеног туженом износи на дан подношења тужбе 16.07.2002.године 651.986,27 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, следи закључак да првостепени суд није правилно применио материјално право када је одлучивао о истакнутим приговорима недостатка активне легитимације и застарелости тужиочевог потраживања. Наиме, експропријација спорног стана аа1 у аа1, чији је ранији власник био тужени, извршена је у корист Дирекције за изградњу и реконструкцију града Београда ради привођења грађевинског земљишта намени. Накнада за експроприсани стан туженом је исплаћена из средстава Фонда за финансирање уређивања грађевинског земљишта. Послове уређења грађевинског земљишта од 1978.године обављао је Градски СИЗ за управљање грађевинским земљиштем, као и Општински СИЗ („Службени лист града Београда“ број 10/78 од 29.04.1978.године), које је основала Скупштина града Београда. Исте године оснива се и Завод за изградњу града Београда који преузима сва средства, права и обавезе Дирекције за изградњу и реконструкцију града Београда („Службени лист града Београда“ број 10/78). Средства Фонда за финансирање уређивања грађевинског земљишта пренета су на ГСИЗ. Средства општина и Града за финансирање уређивања грађевинског земљишта уплаћена су на рачун Градске СИЗ. Скупштина града Београда је донела Одлуку о образовању Градског друштвеног фонда за грађевинско земљиште и путеве

(„Службени лист града Београда“ број 25/89), који је почео са радом 1.1.1990.године. Образовањем Фонда престале су да постоје Градска и општинске СИЗ за грађевинско земљиште, а сва права и обавезе заједница прешле су на Фонд. На седници одржаној 10.11.1994.године Скупштина града Београда је донела Одлуку о оснивању Јавног предузећа за грађевинско земљиште и изградњу Београда („Службени лист града Београда“ број 20/94), које послује под фирмом Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП, која је почела са радом 01.02.1995.године. Оснивањем Дирекције престао је са радом Градски фонда за грађевинско земљиште и путеве, а средства, права и обавезе Фонда прешла су на Дирекцију. Сходно наведеним одлукама и променама како у организацији, тако и у оснивању и преузетим средствима, неправилан је закључак првостепеног суда да је истакнути приговор недостатка активне легитимације основан. Наиме, како је накнаду за експропријацију спорног објекта исплатио правни претходник тужиоца, Градски СИЗ за грађевинско земљиште и путеве, то је тужилац Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП активно легитимисана за подношење тужбе за повраћај плаћеног новчаног износа на име накнаде за експроприсану непокретност туженог.

Доношењем решења о деекспропријацији, отпао је правни основ по коме је правни претходник тужиоца исплатио туженом накнаду за експроприсану непокретност, па је сходно одредби члана 210. Закона о облигационим односима, према којој обавеза враћања постоји када се нешто прими, с обзиром на основ који је касније отпао, тужени дужан да тужиоцу врати ревалоризовани износ примљене накнаде. Тужилац је тужбом од 16.07.2002.године тражио да се обавезе тужени да му по основу стицања без основа исплати износ од 1.009.784,40 динара, са каматом од подношења тужбе до исплате. Према налазу судског вештака економско-финансијске струке од 25.10.2010.године, ревалоризовани износ који је тужени примио на име накнаде за експроприсану непокретност на дан подношења тужбе 16.07.2002.године износи 651.986,27 динара. С обзиром на наведено тужени је обавезан на исплату износа од 651.986,27 динара тужиоцу, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе 16.07.2002.године, па до исплате, у смислу одредбе члана 214. Закона о облигационим односима, док је тужбени захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да се обавезе тужени да му плати преко досуђеног износа од 651.986,27 динара до траженог износа од 1.009.784,40 динара, неоснован, па га је првостепени суд правилно одбио.

С обзиром да се у конкретном случају ради о стицању без основа, то се примењује општи рок застарелости од 10 година прописан одредбом члана 371. Закона о облигационим односима. Доношењем решења Одељења за имовинско-правне послове Општине Стари град од 02.10.1992.године отпао је правни основ по коме је туженом исплаћен износ на име накнаде за експроприсану непокретност. Како од дана доношења решења о деекспропријацији 02.10.1992. године па до дана подношења тужбе у овој парници 16.07.2002. године није протекло рок од 10 година, то је истакнути приговор застарелости тужиоцевог потраживања неоснован, јер потраживање тужиоца у конкретном случају нема карактер повремених новчаног давања у смислу одредбе члана 372. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом

одредаба чланова 373. став 1. тачке 5. и 380. тачке 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 125/04 и 111/09), првостепену пресуду у делу става првог изреке преиначио и тужбени захтев тужиоца делимично усвојио, док је у преосталом делу става првог изреке првостепену пресуду потврдио применом одредбе члана 373. став 1. тачка 2. и 375. истог Закона.

С обзиром да је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев тужиоца делимично усвојио, Апелациони суд је у смислу одредбе члана 161. став 2. Закона о парничном поступку одлучио о накнади трошкова целог поступка, применом одредаба чланова 149. и 150. Закона о парничном поступку, које трошкове чине потребни издаци тужиоца и то на име трошкова вештачења у износу од 25.000,00 динара, који су одмерени према приложеним признаницама, док тужиоцу нису признати трошкови на име судске таксе за тужбу, за првостепену пресуду, за жалбу и за другостепену пресуду, с обзиром да су у списима не налазе докази да је тужилац те таксе платио, као ни налози суда за плаћање судских такси.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредбе члана 387. став 3. Закона о парничном поступку, преиначио решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу другом изреке побијане пресуде, и одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Споменка Зарић, ср.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић